

Hur det skall vara till Jul.

En nordisk jul, om den är bra,
Skall äkta vinterprägel ha
Med köld och snö och isar,
Och kyrkväg plogad fin och av,
Och bjällerklang i bygd och by
Och eld i alla spisar.

Och Mjöl skall präkligt julgran stå,
Att göra hemmet för de små
I kvällen eladt och roligt
Och om dess hela elans består
Af erantligt från förlidet är,
Så är det lika roligt.

Och Klappar man hvarann skall se
Och små deviser skola de
På utskriften föra,
Och skola vara öfver lag
Af kvickt men oförargligt slag
Och roliga att höra.

Och såsom sed det är i Nord,
Det dukas skall ett riktigt bord
Allt uti kvällens timma —
Med fisk, som legat har i blöt,
Och med af ris anrättad gröt,
Till hvilken man skall rimma.

Och så när morgon bryter in,
Man vakna skall med glädligt sin,
Att Jesus-barnet dyrka,
Och menighet från bygden all
Till ottesången samlas skall
I sin församlings kyrka.

Och där skall ljuda hög och klar
Den sång, som främsta platsen har
Som julsång uti Norden.
"Var hälsad, sköna morgonstund,
Som af profeters helga mund
Är oss bebådad vorden!"

Gösta.

Den Första Juldagen.

Ära vare Gud i höjden, frid på jorden och människorna en god vilje!

Så talte eken.

Det midvinter var, och den hvita
snö
föll tyst öfver mull och stonar,
och vinden ropste sitt "huj" så glad
han skakade vildt mina grenar.
En stjerna glänste bak molnet
från
och skingrade mörkret på jorden:
då såg jag ett barn af Davids
stam
och från härskeran hördes orden:
"Ära vare Gud i höjden!
Nu jorden bädas stor frid och
fröjd!"

Från öken hördes en ropandes
röst,
hans rop genom rymden drager,
och orden ljuda: "Se Guds lamm,
som världens synder borttager!"
Än hviska Jordans vägor om,
när som han stöte ned uti floden.
Till honom Anden lik dufvan kom,
och från höjden hördes de orden:
"Denne är min son, och jag
i honom hafver ett godt behag!"

Om hans under och nåd, om hans
kärlek djup
förkunnas från berg och dalar,
från öken och haf, från hyddan
helt låg
och från konungens höga salar,
och ortagården bevittna fick
hans ängest, hans blodsvert, hans
smärta,
som han till mötes för människan
gick,
Af kärlek till den brast hans hjärta,
och dätorn Golgata vittne bär,
att själf han sagt: "Det fullkom-
nadt är!"

Så slöt ekens tal. Då såg hon
sig om,
hvad hon såg henne häpen gjorde.
"Var det ej i går som i vintern upp
utur mina ollon?" hon sporde
de höga ekar, hon kring sig såg
som ur hemets ollon uppskjutit.
Den hvita snö öfver mullen låg,
ty midvinter åter inbrutit,
och vindens "huj" så glädligt ljud;
han ekgrenar murkna till lek upp-
bjöd.

M. J.

Fattig=Kalles Jul.

Sannsaga från Öfre Norrland. För S.C.-T. af A. F. Edman.

Carl Johan Jätte var son till lunderingar. Han gick till lästman Kalle Jätte i Sidsjö, Gabriellson och tog tjänst som Ängermanland. Gamle Jätte hade dräng samt menade som på många barn. Carl Johan var den Johan Gabriellson hade två full-äldste och således den rätte tron-växta flickor, Maja Brita och Anna följaren till det lilla lästmanen. Greta, och hvad mera som lams i pet, men fattigdomen dröf honom Gabriellsons hus var fullt upp med ut i världen ganska tidigt, och in-mat, och hemmanet Löberget var te sörjde gamle Jätte för det, ty mycket lättkött. Så Carl Johan stannade något år och blev bekant med yngre dottern Anna, Greta, ur boet. Och inte ville han arbeta, Hallre svallt han. Arbeta kunde det visade sig snart nog att svar- nog ha funnits hos många välbere- gade bönder där hemma i socknen, men han ville hellre gå längre bort, kändhåll till han lyckades bli något lättamt arbete och mycken och god mat. Och så började Carl sin vandring, först söder- lärt för ett år. Men icke ville folket i södra Sverige kläda en lat- tygg och fölla den svadslöses ma- get, och Carl Johan fick ett hat till alla som hade fallt upp med mat till kläder. Han resonerade som så, att visserligen sludde det att häva sig om de man fick andra till arbeta, eller sade han att de hade arit sin välmåga, eller hade de stullt så att de hade blivit ri- ka o. s. v. Följden blef att han från by till by, oförallt, hade han besök af Carl Johan. Och han styrde kosan till öfre Väster- ra timmerskogen stod helt nära botten samt kom ända upp till Wilhelmina och arbetade någon tid på ett slälle och en stund på ett annat. Hans tillhörigheter voro följande: ganska obetydliga. Pängur hade han aldrig och kläder var det fören ganska smått om. Nog såg han att de andra drän- garna hade nya och goda kläder, men han sade att de hade bättre lycka än han, eller att buskonde- folket alltid för orättvist fram mot honom, så att han icke kunde ut- handla för ett år så han kunde där- igenom ej erhålla lön och kläder.

Han hade nu nått sin manna- lder, nämligen 30 år, och han bör- münd. Anna Greta hade plockat na under himmelen, de så icke och Men han måste ha sig en hustru både Kalle och barnen hade ätit först. Nor skulle det bli ett hem så fort han kunde plocka. Fiska bara han fick sig en hustru. Det hade Kalle icke velat göra. Ty hade nu blivit hans dagliga han grufvade sig för allting.

Johan nu skulle man nog få något att grufva sig för. Ty hösten var nu kommen, och föreljnsinterna i öfre Norrland har alltid kallt väder att bjuda på. Den usla hyddan ge- nomtvingades i hvarje vrå af de bitande polarvindarna, som äro så hvardagliga uppe vid fjällen, och nu guldde det att hugga ved för att underhålla en god stockeld. Annars var man utsatt för laran att frysa ihjäl.

Kalle hade varit så upptagen med vethuggning att han hade ej haft tid att fara omkring i bygden och skaffa något till Julen. Denna högtid borde firas af alla. Äfven den fattige borde ha något godt till Julen. Och Kalle sade: "Men förstår du, Anna, hvad som är or- saken att dessa som kallas rika ska ha så goda hus, varma klä- der och så god mat och allting så bra, och vi måste alltid lida nöd?"

— Anna, sa till Kalle: "Jo", sa- ger Kalle: "Svara, om du kan- ner dig veta orsaken?" — "Jo", sa- ger Anna, "jag vet till exempel hur det var med far och mor min. De voro nog fattiga när jag bör- jades minnas. Men de sträfvade och arbetade, och de fingo mer och mer för hvarje år. Nu vet du nog hur de ha det. Det är allt jag kan svara på din fråga." — "Kalle stiger upp och säger: "Hör du, skulle nog säga dig, hvarifrån dina föräldrar ha fått sina agodelar. Men jag vill icke precis nu, ty det är så nära helgen, och jag tycker en sådan gubbe som far din borde komma hit med någon mat till Julen. Jag väntar honom, och han borde komma — och då är jag rädd att du skvallrar om jag säger hur de ha fått allt sitt gods."

"Men en ting vill jag säga, så- som svar på alla fall. Du säger att de sträfvade och arbetade. Jo jo det står så här. Sen på fåglar skördade icke hämler, de så icke och i lodor, och eder himmelske Fader föder dem. Och vylare vill jag säga. Ty minnas det heter: Sammen eller icke äro rika, ha mat i öfverflöd, me- på jorden, där mal och

dan vi knappast ha en vattenväl- ling till julkvällen. De frässa med kött, flask, smör och bullar, ost och fisk samt ho vet allt af mat- varor, förutom drickesvaror som de smörja kräset med — och se- det vet, men det heter också: Fa- tättige. De till och med glömma bort oss, som äro människor lika bra som de själva.

Och vet du hvem jag menar?" säger Kalle, vänd till sin hustru, som nu synes något lifligare efter den torrtiga julkvällenaten.

"Ah, jag vet inte precis någon särskild, som skulle hafva glömt bort oss, kära du. Men vi äro fattiga, och vi välla nog största delen själf- va, skulle jag tro", säger Anna Greta och vänder sig sakta mot den hallmakna barnen, som sitta hopkrupna i en vrå. En stor tår banar sig väg utifrån hennes magra leda. Kalle gå till Löberget och skulle nog kunna säga hvem som mest hade drojt till Julen, men vore skulden till deras stora fat- dom, men hon ämnar behålla detta för sig själf.

Om en stund bryter Kalle tyst- naden och säger: "Jo, jag menar just att dina föräldrar ha glömt bort oss. Jag harmas mer därifrån att de andra här uppe inte bry sig om oss."

Men Anna svarade icke, utan hon gick bort till barnen och började bädda ner dem i en trashög i ena hörnet af kojans. Om en stund so- på sig nämnt att hita! Jag är hungrig!" Anna sockar tungt, och så hänger hon upp gryten, ö- ser vatten i den, tillsätter litet salt och låter den koka, finner så reda på en liten mjölpåse och delar det lilla innehåll i två lika delar. Den ena sättes undan och den an- dra lägges i grytan till en tunn vattenvälling. Denna torrtiga an- rättning får nu bli Fattig-Kalles och Anna Gretas julris och julgröt, eller utgöras ett substut för allt.

De satte sig ned att äta. "Ja", säger Kalle, "man kan se hur orättvist det är deladt här i världen. Nu vet jag. Dessa som äro rika, ha mat i öfverflöd, me- icke rädd, Kalle?"

"Nej, visst icke", sade han, men jag börjar bli sömning. Jag önskar ost gå till hvila, och vi få se hvad en annan dag bär i sitt sköte. I mor- gon bittida borde det väl vara vac- kert väder, när det är själva jul- morgonen."

"Vi få hoppas", sade Anna.

De hade nu gått till hvila. Man vet icke hur långt det var lidet på natten då de vaknade till och ännu tjoöt stormen.

Kalle sof till hvad han trodde vara morgon, steg så upp och lyss- nade och stormen hade stillat sig. Han tänkte eld i spisen. Så skulle han gå ut. Men dörren var till- bommad. Ja, den var stängd. Han lade sig med hela sin tyngd mot densamma, men han kunde icke komma ut. Han väckte Anna och hon blef förskräckt. Man rå- derde nu att man måste släcka elden och krypa upp igenom skor- stenen för att sedan allgämsa snön från dörroppningen.

Detta råd måste naturligtvis föl- jas. Elden släcktes, och Carl Jo- han Jätte kröp upp och kom på taket af sitt hus. Men o ve, snön var alldeles jämn med taket. Han fick arbeta hela juldagen för att skotta snö. Hungern började gö- ra honom ganska matt. Aftonen började redan skymma. Kalle tit- tade ut på sjön och fick se en häst och släde komma i riktning mot Röberget. Den närmade sig mer och mer, och till sist sågs klart hvem det var. Det var gubben Carl Fredrik i Stornäs som hade begifvit sig ut för att se hur Carl Johans ledde och om de hade något att äta. Han hade tagit med sig matvaror. Kalle hade icke heller glömts, och nu blef det Jul i Fattig-Kalles koja.

Sedan de hade varit både hung- riga och nedsnövade på den egent- liga julaftonen, så fingo de föra sin högtid juldagsaftonen. De fingo nu mat och "utrik". Hur mycket de välsmagade sja julbesökare! Äf- ven hos kände sig glad öfver att ha fått lindra nöden på denna sto- ra högtidsdag.

